

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

איטיג תכסמב תוטמשה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חדושי גיטין להרמב"ם ז"ל פרק המגרש

עט

ותפיה וז"ל אביי דכתיב לטמה לא בעי לטול דכי כתיב לה לשמה אוכתב קמי ולא אונתן : ודא דלענין דכתיבו טופס לכל ח' וב גיטין וכתבו העדים כראש הדף כתב הרמב"ם ז"ל לכוונן בעידי מסיר כשרים וספתי ישקו כתיב דברים נכוחים דודאי מוויף מתוכו אין לחשבו דהא ידעי מילתא לכל מאן דמטי שטרף ליד' ולא אתי לחסוך עליה דהכא לחו עלי חתימי סהדי ואין כ"ל בראש הדף ומתחוררו ומן הדל הוא חלה כגט כלין עליו עליה ואם כתבו לה כפטי עדים כשר ומעשה מטינו ראינו גדול לדברי ר"ה ז"ל דאי מתני דקתיי ככולהו דלא כר' אלעזר ר' ירמיה דמהדר אסתמיה דמתניתין הי' ניבחו דלא כר' אלעזר נימא מהכי ועוד הדבר ק' דא"כ הוה ליה מחלוקת ואח"כ פסם דהלכתא כפסמ' חלה ודאי מתני' כעידה חתימה ודברי הכל ואם רבנן ומסר כפטי עדים ככר טעו שר' אליעזר מכשיר ושר' דעידו חתימה לחודה כמי כשר .

על הכתובות אף כן תולין שמה תקיים שתכלי והיו אכר לקול דקדושין לא מתני' הכי קתני מקודשת ומגורש היו ר' מגורשת ואסור לכהן ואימתי אשור לקול במקום שאין שם אמתלה אבל בקול שיש אמתלה כגון שהיטויו קול על האשה שנתגרש על תכלי ואח"כ מת בעל או בקדושין אין חוששין לחיוב קול' אבל הרמב"ם ז"ל פ' חגושה דרישא קמי' שם אמרו מקודש' פסם ומגורשת על תכלי אין קול זה כגורושין אכר לקדושין וחוששין לה ולדעת הרב ז"ל חששו שם אמתלה הוא אבל בקול שיש אמתלה כגון שהיטויו משוה פרוטה חלה לו' שאם נמלח בן מבטלין הקול דמימא אחרי הכי ולא חיישינן להו ולדעתו משתקין אותו אי לקח להם כך היה מן השמים והא דאמר רבא אפילו לא ח' לא מבטלין הכא מבטלין לומר באפילו לדברי האחרים שלא לבטל אפילו בדיקו גמור הכא מבטלין כפסמ' חלה חייבין כגמרא בדקדקו עלה דמילתא כלל :

ע"ב ורב זכיר חמר במקום אמתלה חוששין לאמתלה . פי' מילתא פליג עליה דרבא לומר שאין תולין באמתלה שמכאן ועד' ומים חלה שאם היה במקום אמתלה כגון שאמרו מטעה ראשונה ורק לה קדושין חוששין . שמה קרוב לו היה לסיכך רחוק אם יתעב אמתלה מכאן ועד' ומים ואמרו כן היה תולין בה ומתירין אותה ליבא ואם לא יבא שם אמתלה לעולם אם נבאש לא תכלי חלה שלכתלה אין מתירין אותה ליבא והא דתנן נקדשה מותר לחזור לו מפני שהיא חשנה לא תכלי כיון דמקום אמתלה הוא אבל לא להיתיריה ליבאש לבתלה . משום מקום אמתלה והיו לטון חוששין ככ"ל . וכן נראה מדברי ר"ה ז"ל דרב זכיר באמתלה שיוגדת מכאן ועד' ומים אחר שתולין במקו' אמתלה שכך כתב ומסתברא דהלכתא כוותי' דרבא דרבא ככר דחאה ר' יעיל והוא פי' כול : קרא דלא אחזקו בד' . כל שלא בדקו בד' אחריו אם הוא כגון גמור בשמיטת פלוני וכ' שהלכו להם או בכרות ולקח' עד שכלו אותן עדים והעידו בכיטו' שלו דכל קלא שהחזיקו אין מבטלין אותו וכן אם לא בדקו עליו בומה ולאחר זמן לא נמלו ולא ידע מי שמעיד להם בדבר כדברו אין חוששין לו כך דרך פרש"י ז"ל ועיקר הוא וז"ל כל שלא החזיקו אותן חייבין אותן בעשיו בדיקו עליו ושמח אם נבאש קודם בדיקה אין בודקין אחר ניסואין והטעם לכל לו שהרבה אומרים עלוני שמה מפלוני ומתן אומרים חנו שמענו מפלוני ופלוני שהלכו להדיחיה הם . וחלו באיש לב' ד' וחקרו ויחמרו לא שמענו ולא ראינו :

על הכתובות אף כן תולין שמה תקיים שתכלי והיו אכר לקול דקדושין לא מתני' הכי קתני מקודשת ומגורש היו ר' מגורשת ואסור לכהן ואימתי אשור לקול במקום שאין שם אמתלה אבל בקול שיש אמתלה כגון שהיטויו קול על האשה שנתגרש על תכלי ואח"כ מת בעל או בקדושין אין חוששין לחיוב קול' אבל הרמב"ם ז"ל פ' חגושה דרישא קמי' שם אמרו מקודש' פסם ומגורשת על תכלי אין קול זה כגורושין אכר לקדושין וחוששין לה ולדעת הרב ז"ל חששו שם אמתלה הוא אבל בקול שיש אמתלה כגון שהיטויו משוה פרוטה חלה לו' שאם נמלח בן מבטלין הקול דמימא אחרי הכי ולא חיישינן להו ולדעתו משתקין אותו אי לקח להם כך היה מן השמים והא דאמר רבא אפילו לא ח' לא מבטלין הכא מבטלין לומר באפילו לדברי האחרים שלא לבטל אפילו בדיקו גמור הכא מבטלין כפסמ' חלה חייבין כגמרא בדקדקו עלה דמילתא כלל :

דף פט ע"א מה להטן דבר כדור אף כן דבר כדור . קשיא לי' לר"ת הכי' ז"ל לר' יוחנן וכו' ליה הא דתנן

סליק פרק המגרש וסליקא לה מסכת גיטין

השמטות במסכת גיטין

היום קאמר חלה לא מפני חלה בחולי אש חמי באותן ימי החולי ה' א"נ ואם נפרש' אינו בט' שאלו בכריח שאמר אש חמי תנאה דלעול הוא וכימי' לעולם ה' נט לגמרי לכל דבר דומה לע"מ שתחל חמה מרתקה שסוף נמלא מקיי' שאין לך יום שאין חמה יוגלה מרתקה והוא מתנה ככך . ועוד חפ' השולח . הא דאמר' כס"ת שמאלה ביד כותו אחרי לה יגנו וז"ל קורין בו . פרש"י ז"ל יגנו שמה הוא כתבו לשם ע"א וז"ל קורין בו דספק ספיקא הוא שמה ישראל כתבו ואם ת"ל שהוא כתבו שמה למכור לישראל כתבו ולא לשם ע"א . וק"ל וכו' כתבו הוא שלא לשם ע"א כמי שא"כ כשר ועוד דהא חמי רב המטוב' כרוי דרב תפסרונא דכתיב' כותי פסול לעולם וכו' פליגי רבנן עליה ומכשרי כתיב' כותי וכלל שלא תהא לשם ע"א ולי' לר' וקשרם וכתב' ולא כתיבה לשמה א"כ הא דתניא יגנו אחימי מוקי ליה בדריה ליתא משום חששא דע"א דשמה לשם ע"א כתבו וכו' מן דין יומא רשב"ג הוא דבעי כתיבה לשמה ועבוד לשם' דהא חייך דתני קורין בו חוקי כדריה כגר שחור לסורו ותוק' לי דודאי לרבנן דפלגי עלי' דר' א' בסתם מחשבת כותי מומר אמרינן דסתם מחשבת לחו' לפ"א היא ולא חיישי' לה כלל והכי איתא בפ' שחטח ותוק' לי דאי לא בעינן כתיב' לשמה אפי' יכתוב לשם ע"א נמי כשר דאמר' בט' אין מעמידין ישראל תל אש הכותי וכותי לא ימול את ישראל מפני שהוה מל לשם הר גריזים דברי ר' יהודה א"ל ר' יוסי וכו' היבן מגיבו מילה שכתבה לשמה חלה מל והולך' עד שתכל נפשו אמר כיון דמילתא שלא לשמה כשרה אפי' לשם ע"א נמי כשרה היא ואכן כר' יוסי ק"ל וטעמא דריהוד' נמי דבעי מילה לשמה כדאמר' פ"ט דר' יהודה דבתי' לה' החול והיינו לשמה וכדדרשין מה חג לה אף סוכה לה' והא דאמר התם ימול ארמאי וחל ימול כותי משום דאמרתי כתיב' לשמה הוא יודע ששם מטה כגוטינו כדור' אנו עושין על ידיו ומיהו לא חייא למילתא אחריתי דקא חוי דלי' ליה מורא לא דמי לגב' דחיי' לחש' אחרת ולא לת' שקלפיו ראויה' הם לנטרי' הדיטו' ואינן מכוון בכתיב' אורבוש' בקדושה וכן פרש"י ז"ל חלה קאמרין מט' דר' יהודה דכתיב' לה' ימול . ולא לשם ע"א ות"מ מדברי ר' יוסי לגמור שכל מוזה שטייה לריבה לשמה עטאה' לשם ע"א כשרה חלה כך נראה בטעם משווע' זו דמ' בכתבו כותי יגנו משום פסולא דוקשרתם וכתבתם היא וכדתינא רב המנונא דליכא דעליג' אהא מתגיטין וז"ל משמע כפר' התכלת דהא דרב המנונא דברי הכל היא וליכא נמי דחמי' לשם ע"א חלה ר' אליעזר ונמלא ביד כותי מט' יגנו משום דאמרין חוקה הוא כתבו ומתן דאמר קורין בו משום דרוב ספירי ישראל כותבין אותם וככותי' ככתיבת ספירי לא שכיחי :

ר"ע ור"ח ז"ל ספורין שאין האשה עושה שליח להביא חלה לקבל מפירושו' כפי השב' את האומני' . והר"ם הסגרדי ז"ל כתב שהאשה עושה שליח בין בקבל' בין בהנאה ואין כתי' להכריע' אל מדברי' נראה בטעם וכן הסוגיא מוכחת כפשו' ואין לי להאריך ובהלכו' גדולו' אחרו באשה ומשוי' כתי' שליח לחלוקה . הא דאמרין כן מי' שאחור ניטו וכתבתו מה שתכתבו אש עמד חוור חף ניטו אש עמד חו' פרש"י ז"ל ולא תיבעיא היכא דאמר אש חמי דהא לא מליית' אל אפי' איכ' סתמ' אש עמד חוור . ובראה מלשון הזה דכלאו אומדנא דר' חמי' כמי' ה' ניטוך אש חמי ועמ' חוור תולין נבאי' . וקסא א"כ היכי מקשינן עליה דר' חמי' ה' ניטוך כגמיה חמיה חו' זה ז"ל אש חמי עמד חוור אומדנא למה לי' הכי עמד ולטעמך מי' לא מודיעא באש חמי עמד בטל נבאי' וכיון שכן אש חמי מחולי זה נמי ודאי אש עמד חוור הוא דמחולי זה לגרועי' אש וכל שאלו עמד חוור באש חמי גריד' חוור הוא ודאי באש חמי מחולי זה דהא לא מת' . לא כך היא כגמיה של סיס' זו ז"ל ח' חיל' כתי' אומדנ' דנט' כדאלין' אכן בתת' ולגבי עתה כל שעמד והלך בשוק בלא משענע חוור מתנעט אפי' שמת מלוחו חולי' ת"ט דהא כיון שנתח' סכור הוא בעממו שניכל מלוחו מית' טל' אותו חולי' וכן גמ' לר"ה בין שפסם בין כמסרה אש חמי בין כמפרש מחולי זה ככולן כיון שעמד בלא משענע בטל גיטו' שאלו לדידן אף בלאומר אש חמי אינו מתכסל' עד שיתרפא מלוחו חולי' לסיכך האומר ה' ניטוך אש חמי ועמד והלך בשוק וחלה ומת' אפי' שלא מת מחולי' הרשעון הוי' בט' עד שיתרפא מלוחו חולי' הרשעון לגמרי כגון שהי' קוד' שחלה וכפל חמנו למסכב אי' כשאת' מחולי זה אפי' שעת' אומדני' אותו אש חמי מחולי' הרשעון מפני שנאמר הא לעמוד' לאלו כלום היא עד שיתרפא חמנה לגמרי כמתח' וכן מה שכתב פרש"י ז"ל בסוף שמוע' רבה ורבה לא ש' דר' דהיכא דלא אמר לה אש חמי מחולי זה ש' אש חמי עמד אינו חו' לישא' דרווחא קט' פרוסי' פלוגתייהו בחוור ובאינו חוור כלל אבל כדאי אפי' בלאומר אש חמי מחולי זה פלגי' בענין עתה כגון שהלך בשוק בלא משענע דלר' בטל הגט ולרבה ורבה אומדני' אותו מפני תכלי' שלו . ויש מכלכלין פיסה זו כלשגור' אחרות ואין בהם משום וט' מתכלת מילי' דש"מ שאמר' ה' ניטוך אש חמי והכרי' בטל גיטו' ואם חמי מחולי זה קאמר ולא אחר' תנאה דלפול' הוא ואפילו בענין עתה כגון שחיי' ע' שם כמגרשה למפרש' תדע דהא אפקין' חמו' כגיטין כפול אש חמי ואם לא חמי וא' לורטו של אדם וחווה שלא ימות וא' ת' דלית' אש ימות כתי' קאמר' שיהא בט' אשלא תהא זקוקה ליבס' ואם חמה כתי' אינו בט' אפי' בלאומר אש חמי מחולי זה נימא אש חמי כתי' קאמר' כתי' קתני יורשה ומתחלה לא חמ' א' מגורש' לכל' דברובכ' שימות ועוד דברי' שפלב' אינן דברי' א"כ נימא מהיוש אש חמי